

DEN NORSKE KIRKE

Randaberg menighet

Randaberg, 06.12.2018

Til:
Kirkerådet
Oslo

Høringssvar om ny kirkeordning fra Randaberg menighetsråd

Kirkerådet sendte i september 2018 ut høringsbrev om utkast til nye kirkeordning for Den norske kirke.

Randaberg menighetsråd har behandlet saken på sitt møte 04.12.2018 og vil her få komme med et høringssvar.

Randaberg menighet vil første uttrykke glede for innretningen som denne høringssaken nå har fått både når det gjelder innhold og form:

- Dokumentet som er sendt på høring er mye lettere å forholde seg til enn utkastet fra juni 2018, og vi tror det vil være lettere for oppfølging i KR/KM i fortsettelsen.
- Forslagene til kirkeordning er stort sett en videreføring av dagens ordning, og vi er enige i at dette vil bidra til en mye bedre indrekkelig prosess i det videre arbeidet.
- Vi tror dette vil skape mindre usikkerhet ved overgang til en ny situasjon uten kirkelov og kun en trossamfunnslov.

Høringsforslagets nedkorting fra 270 til 27 sider, som gir god oversikt og inngang til tematikken, gjør samtidig at noen temaer og bestemmelser i liten grad blir drøftet og avklart. Randaberg menighetsråd anser likevel dette høringsforslaget som en god basis for et helhetlig og grundig arbeid med framtidig kirkeordning som kan vedtas etter 2020.

Vi vurderer det likevel som krevende at ny kirkeordning planlegges vedtatt av kirkemøtet før Stortinget har behandlet ny trossamfunnslov. En lov som blant annet vil avklare finansierings spørsmålet for Den norske kirke. Vårt høringssvar bygger på kirkerådets forutsetning av at ny lov i liten grad medfører vesentlige endringer i forhold til dagens ordning. Eventuell store endring i ny lov, vil kunne medføre at våre synspunktet, som her kommer frem, ville vært annerledes. Vi forventer at kirkerådet ved store materielle endringer av ny trossamfunnslov vil komme tilbake til menighetsråd/fellesråd med mulighet til innspill før justert kirkeordning blir vedtatt.

DEN NORSKE KIRKE

Randaberg menighet

Merknader til noen utvalgte elementer i høringsforslaget:

Kapittel 1. Den norske kirkes grunnlag

Det er viktig og rett med et slik kapittel av «grunnlovsmessig» karakter, og at alle disse bestemmelsene om kirkens grunnlag slås fast av kirken selv.

Vi mener §4 om Kirkens oppdrag med fordel kan jobbes videre med, det oppleves å ha karakter av å være en opprømsing.

KA har foreslått at dagens kirkelovs § 1 hentes inn igjen, i dette kapittelet og gjerne i paragraf 4. Dette er en god ide.

Bør det ikke også i dette kapittelet sies noe mer kvalifisert om ”folkekirken”?

Kanskje bør det også, som KA har påpekt, sies noe om at kirkens oppdrag ivaretas i et tett samarbeidet med de mange frivillige organisasjonene.

Vi registrerer at «Mellomkirkelig Råd» ikke er omtalt i kirkeordningen, men som et valgt råd fra en del av landet som har støttet arbeid i den verdensvide kirke siden minst 1842, er det særs viktig med § 2 om at Den norske kirke er en del av den verdensvide kirke. Vår kirke må ikke svekke sitt fokus på den globale kirke og misjon.

§ 5.

Vi savner at de demokratisk valgte styringsorganer ikke omtales spesifikt i denne paragrafen. Det er ikke naturlig å tenke disse inn som del av begrepet «frivillige».

Vi er videre uenige i at de vigslede stillingene skal fremheves så tydelig som her, og at det på den måten skilles mellom ”vigslede” og ”andre ansatte”.

Vi stiller også spørsmål om de ulike kategorier vigslede stillinger bør nevnes opp.

§ 6.

I tredje ledd presiseres det at styring og ledelse «skjer etter demokratiske prinsipper» og at dette «skjer på alle nivåer i et samvirke mellom valgte representanter for og blant kirkens medlemmer og representanter for Ord og sakrament». Bestemmelsens siste ledd kan forstås slik at den sidestiller tjenesten med Ord og sakrament med de demokratisk valgte styringsorganer som kirkelige styringslinjer. Dette samsvarer etter vår vurdering ikke med den innarbeidede styringsforståelse i Den norske kirke gjerne omtalt som samvirkeprinsippet. Prestetjenesten representerer som sådan ikke en selvstendig styringslinje, men den skal være representert i de demokratisk valgte styringsorganene og ta medansvar for de kirkelige styringsoppgaver gjennom deltakelse i disse.

§§ 5 og 6.

Vi er uenig i en utvikling som vil kunne medføre et svekket styringsmessig handlingsrom for kirkens valgte demokratiske organer. Vi foreslår derfor at § 5 utgår i sin nåværende form fra kirkeordningen og at § 6, siste ledd gis ny utforming:

- *«Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skal på alle nivåer være forankret i demokratisk valgte styringsorganer.»*

DEN NORSKE KIRKE

Randaberg menighet

Valgte styringsorganer med personal- og forvaltningsansvar skal ha en daglig leder som står ansvarlig overfor disse.

Hvert sokn skal være sikret en ordnet tjeneste med Ord og sakrament (prestetjeneste) og står under tilsyn av biskopen. Prestetjenesten er representert i de valgte styringsorganer etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.»

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

§ 9.

Hva betyr det at «soknet er den geografiske og administrative rammen om menigheten»? Vi opplever dette som nye og uklare formuleringer. Det bør heller sies at «Soknet er kirkens grunnleggende enhet».

§10.

Vi mener hele paragrafen kan fjernes da de ulike organer som foreslås etablert, omtales særskilt i egne §§ under senere kapitler.

§ 11:

Vi er spørrende til at «*lovlig opphold i riket*» i første ledd foreslås innført som en ny forutsetning for medlemskap i Den norske kirke. Dette bør ikke være et absolutt krav for medlemskap i en menighet.

Vi støtter videre PFs forslag om at ”oppholder seg i riket” erstatter ”bosatt i riket”.

I annet ledd legges det til grunn at barn anses som tilhørende når minst en av foreldrene er medlem av Den norske kirke. Dette er et punkt som har skapt reaksjoner fra andre trossamfunn. Det er godt mulig at denne måten å inkludere barn i kirken på må sees på igjen, samtidig bør det være anledning til å få informasjon om hvem disse barna er, slik at de/deres foreldre kan bli utfordret til dåp og/eller andre tiltak (trosopplæring/konfirmasjon). Bestemmelser om tilhørighet bør etter vår oppfatning i størst mulig grad uttrykke økumenisk konsensus.

I praksis er det sjelden prest har noe med utmeldinger å gjøre, dette skjer på servicetorg/menighetskontoret forøvrig.

DEN NORSKE KIRKE

Randaberg menighet

Formuleringene i 3. siste ledd (starter med «Innmelding i og utmelding av...») bør endres, eventuelt strykes og overlates til fastsatte regler fra kirkemøtet (som er nevnt i nest siste ledd), eventuelt som KA foreslår: ”Innmelding i og utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet”.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

§ 17:

Vi mener at det ikke er hensiktsmessig å avgrense grunnlaget for uttreden av menighetsråd/fellesråd kun til de bestemmelser som omtales i kommuneloven. Etter vår oppfatning tilsier kirkelig forhold at grunnlaget for uttreden bør utvides og omfatte seksuelle krenkelser og vold. Slike krenkelser vil svekke tilliten til den folkevalgte og Den norske kirke. Vårt forslag er at bestemmelsene utvides med en henvisning til de lovbestemmelser som inngår i oppregningen i § 39 i politiregisterloven om barneomsorgsattest.

Gjennom mange års erfaring har vi opplevd at noen få rådsmedlemmer har ønsket å tre ut rådet, permanent eller midlertidig. Grunnene kan ikke sies å være «uforholdsmessige vanskeligheter eller belastninger». Rådene har stort sett valgt å imøtekomme slike ønsker, selv om avgjørelsen neppe er hjemlet i dagens kirkelov. Vi under oss på at Kirkemøtet gjennom kirkeordningen har formell kompetanse over enkeltmennesker, slik at de ikke kan få tre ut av et valgt råd, dersom de kommer til at de ikke ønsker å være med videre. Om Kirkemøtet skulle komme til at de har slik formell kompetanse, så bør paragrafen mykes opp slik at de gis en formell mulighet til å tre ut av rådet enn bare grunner som «uforholdsmessige vanskeligheter eller belastninger»

§19

En av «soknets tilsatte» kan være daglig leder. Hvordan er denne genetivs-formen å forstå? En som er tilsatt av ett av soknets organer (dvs at sokneprest ikke kan velges) eller en som har tjenestested i soknet (sokneprest kan også velges)?

§ 25:

Vi støtter at gjeldende oppgavefordeling mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd blir videreført. Forutsetningen for at dette vil være mulig, er at fellesrådets rettslige handleevne som arbeidsgiver, kirkebyggforvalter og gravferdsmyndighet blir tillagt rådet i lov. I bestemmelsens syvende ledd, foreslås det at «Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver det er gitt i eller i medhold av kirkeordningen». I nåværende kirkelov er dette regulert i § 14, hvor det står at «Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd». Randaberg kirkelige fellesråd foreslår at den opprinnelige formuleringen i § 14 blir innlemmet i kirkeordningen.

DEN NORSKE KIRKE

Randaberg menighet

Kapittel 4. Kirker

§28:

Etter vår vurdering er formuleringen i første ledd i § 28 ubeskyttet og bør gjennomgå nærmere. Forholdet mellom soknets alminnelige eierrådighet og Kirkemøtets mulighet til å regulere forvaltningen av kirkene forutsettes å legge til grunn at soknets forvaltningsansvar og eierrådighet fastholdes. Vi mener det er behov for ytterligere klargjøring av hva som er grensene for Kirkemøtets myndighetsutøvelse ovenfor soknene på dette området. Vi mener at det er menighetsråd og fellesråd som bør ha avhendingskompetanse for fast eiendom som ikke er nødvendig til kirken, og at det ikke er nødvendig med samtykke fra bispedømmerådet. Dette vil sikre det lokale selvstyret og hindre unødig byråkratisering.

§ 29

Denne paragraf omhandler «kirkefond». Vi stiller oss undrende til at dette skal inn i kirkeordningen. Vi vurderer at punktet heller bør inn i nye regler som Kirkemøtet må vedta for «budsjett-ordning, regnskapsføring og revisjon» (jfr. §20 og §25). Det er i dette også spørsmål om det er rimelig at bispedømmerådet skal inn å godkjenne forhold knyttet til midler gitt til den lokale kirken. Igjen; dette er et spørsmål som ikke det lokale, kirkelige selvstyre bør ha kompetanse gjennom beslutninger i menighets- og fellesråd.

Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

§ 35 og 37

Vi mener det vil være formålstjenlig med en gjennomgående representasjon på Kirkemøtet, jf. forslag til § 35. Sammensetningen av bispedømmerådene bør skje ved valg av medlemmer i menighetsrådene. Dette for å sikre lokal og gjennomgående forankring i Kirkemøtet. Samme prinsipp bør gjøre seg gjeldende i forslag til § 37 hvor det står at «Kirkerådet består av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester valgt av Kirkemøtet og en biskop valgt av Bispemøtet.» Her bør gjennomgående representasjon fra menighetsråd via bispedømmeråd ligge til grunn for valg av de elleve leke medlemmene.

§ 39

Vi mener at «Bispemøtet skal utøve tilsyn med og pastoralt lederskap i Den norske kirke...», er for uklar. Hva ligger det i begrepene «tilsyn» og «pastoralt lederskap» - og hvem kan omfattes av dette?

Tilsynsembete er lagt til den enkelte biskop, og er en vesentlig del av dennes virke. Biskopen må på eget grunnlag få utføre tilsynsoppgaven ut fra sin forståelse av læren. Dette fører til at vi har en fri og åpen folkekirke. Skal bispekollegiet utføre dette, så vil tilsynsoppgavene for den enkelte biskop bli betraktelig innsnevret. Tilsynsbegrepet knyttet til bispemøtet må avklares og gis en tydeligere beskrivelse.

DEN NORSKE KIRKE

Randaberg menighet

Begrepet ”pastoralt lederskap” brukes her om bispemøtet. Dette er et begrep som ikke defineres nærmere. Hva betyr dette i forhold til f.eks allmenne prinsipper for styringsrett som ligger til arbeidsgiver, i forhold til andre kirkelige ansattes teologisk og faglige beslutninger, eller i forhold til vedtak fattet i demokratisk kirkelige organer?

§44.

Randaberg kirkelige fellesråd stiller spørsmål ved om hvordan valg av ungdomsting og ungdomsråd i hvert bispedømme skal skje.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

§ 47:

Vi foreslår at første del i andre ledd i § 47 får ny og følgende ordlyd:

«Ved tilsetning i kirkelige stillinger som er av betydning for å virkeliggjøre Den norske kirkes formål, skal tilsettingsmyndigheten oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke i tråd med adgangen til dette i likestillings- og diskrimineringsloven § 30. Det skal oppgis i utlysningen av stillingen at medlemskap kreves.»

§ 49

Det er også uklart hva det faktisk innebærer at Kirkemøtet i regelverks form vedtar i § 49 at forvaltningslov, offentlighetslov mv gjelder for kirkelige organer. Denne problemstillingen konkretiseres flere steder i utkast til ny ordning, blant annet i § 13 annet ledd hvor det står: *«Vedkommende menighetsråd kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sitt medlemskap overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i eller til en valgmenighet. Slik avgjørelse regnes som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 med biskopen som klageinstans.»*

Har Kirkemøtet grunnlag til å pålegge menighetsrådene, som selvstendige juridiske enheter, å følge disse lovene? Kan eventuelt Kirkemøtet gjøre dette uten å samtidig stille økonomiske midler til disposisjon for merkostnadene dette medfører? Dersom Kirkemøtet ikke stiller med slike midler, så betyr dette at Kirkemøtet skyver det økonomiske ansvaret over på kommunene. Har Kirkemøtet da en slik myndighet overfor kommunene?

Randaberg menighetsråd har følgende håp for denne kirkelige høringsrunden:

- At høringsretthet erstattes med engasjert involvering
- At diskusjonen om kirkenes framtid preges av optimisme og tro på en vital folkekirke
- At vi erkjenner interessedespenninger, men at de håndteres på en åpen og ryddig måte som skaper tillit og anerkjennelse
- At denne saken bygger en plattform for gode prosesser for arbeid med ny kirkeordning
- En kirke som balanserer tradisjon og fornyelse med klokskap

DEN NORSKE KIRKE

Randaberg menighet

Vi ønsker lykke til med videre arbeid med denne saken.

Med vennlig hilsen
for Randaberg menighetsråd

Thor Ove Vistnes
Leder av menighetsrådet

Inger-Anne Solem Ellingsen
Daglig leder